

KURYER LITEWSKI

Wilnie we Srodę dnia 15 Września r. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE:

Moskwa dnia 30 sierpnia.

(z Ruskiego Inwalida.)

NAYJAŚNIEYSI CESARSTWO ICHMOŚĆ, JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ NASTĘPCA TRONU i ICH CESARSKIE WYSOKOŚCI Wielkie Xiężniczki MARYA i OLGA NIKOLAJEWNY, dnia 28 b. m. raczyli przejechać do daczki E. S. Hrabianki *Orłówny-Czesmeńskiej*.

28, 29, 30 i 31 dni, przeznaczone na odpoczynek.

ICH CESARSKIE MOŚCI znajdują się w pożądanym stanie zdrowia.

Dnia dzisiejszego NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGO MOŚĆ raczył oglądać moskiewski korpus kadecki i oddział sierot wojskowych. Oba te zakłady zasłużyły na Wysoką JEGO CESARSKIEJ MOŚCI pochwałę.

Z przyczyny niepogody parada zmiany straży odbyła się bez ceremonii.

Mowa miana przy Wysokiem wjeździe do Soboru Wniebowzięcia, na Świętą Koronację i Namaszczenie JEGO CESARSKIEJ MOŚCI NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA NIKOLAJA PAWŁOWICZA, SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI, przez Członka Synodu Filareta, Arcybiskupa Moskiewskiego, dnia 22 sierpnia 1826 roku.

NAYJAŚNIEYSZY MONARCHO! Spelnia się nakoniec oczekiwanie Rossyi. Już u drzwi Świątyni, w której od wieków zachowane jest dla Ciebie, Twoje dziedziczne poświęcenie.

Niecierpliwosć życzeń wiernych poddanych odważyłaby się zapytać: dla czegoś odwlekał? jeśli byśmy nie wiedzieli, że, jak obecne uroczyste przybycie Twoje jest nam radością, tak i poprzednicza zwłoka Twoja była dla nas dobrodziejstwem. Nie śpieszył objawić nam Swojej sławy, dla tego, żeś śpieszył ugruntować nasze bezpieczeństwo. Ty przychodzisz nakoniec, jako MONARCHA, nie tylko odziedziczonego przez Ciebie, lecz i przez Ciebie zbawionego Państwa.

Nie wzruszając przy tém ducha Twojego dolegliwie przypomnienia? — Niech nie będzie — I łagodny Dawid miał Joaba i Semeja (3 Król 11. 5—8) nie dziw, że miał ich i ALEXANDER Błogosławiony. Za panowania Dawida rozkrzewiły się te chwasty, a następcy jego dostało się oczyszczać z nich ziemię Izraela: cóż więc, jeżeli i Następcy ALEXANDRA przypadek ten los Salomona? — Trudny początek panowania, tym rychley pokazuje narodowi, czém Bóg uderował go w Salomonie.

Nie, nie niechay nie przeszkadza świętej radości Twojej i naszej! *Król rozraduje się w Panu. Synowie Syonu rozradują się w Królu swoim. I zacznie całe mnóstwo chwalić Boga; błogostawiony postępuy Królu w imie Pańskie!* Powszechna radość, zapalając serca, niech utworzy z nich jedno kadzidło przed Bogiem, aby wznieść wonność Twojego serca, niech zuidzie błoga opieka Króla Królujących, na Ciebie i Twoż Państwo.

Wniędz od Boga wybrany, i od Boga na Następcę przeznaczony, CESARZU PANIE; znamionami wielkości przyoblecz przynioły prawdziwey wielkości. *Najswiętsze Namaszczenie* niech zapieczętuje to wszystko, poświęceniem wewnętrznym i widocznym, długotrwałym i wiecznym.

St. Petersburg d. 4 września.

(z Gazety Senackiej.)

Przez najwyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane w roku bieżącym:

D. 1 sierpnia, prezydent cywilney izby tauryckiej, radca kollegialny *Mejer*, na własną prośbę, dla chorowitego stanu, zupełnie od służby uwolniony, a że względów najmłodszych na nienaganną służbę przez lat 45, otrzymał w pensyi dożywotniey pobieraną dotąd, po 2500 rubli na rok w zupełności; na jego zaś miejsce prezydentem izby mianowany radca stanu *Szczerbaczew*.

Ze względu na zaświadczenie ministra narodowego oświecenia, o zasługach kommissantów moskiewskiego uniwersytetu, moskiewskiego kupca 1szej gildy *Wilhelma Rosensztraucha* i xięgarza ryskiego *Jana Hartmana*, najłaskawiey są oni mianowani radcami handlowymi.

D. 3 sierpnia, radca kancelaryi handlowego banku Państwa, radca kollegialny *Darhomyżski* przyłączony do heroldyi.

D. 5 sierpnia, na podanie centralnego komitetu o udzieleniu pomocy zniszczonym przez powódź St. Petersburga i po uznaniu przez komitet ministrów godnymi, najłaskawiey mianowani: odstawni podpółkownik *Alexander Lwow*, radca kollegialnym radcy honorowi, radca izba gubernialnego sanktpetersburskiego *Wasilewski*, sprawnik ziemski sanktpetersbuski *Franken* i niebędący w służbie *Kotokotow* podniesieni do 8mej klasy.

D. 7 sierpnia, dyrektor szkoły jarosławskiej wyższych nauk *demidowskiej*, radca stanu *Maykow*, na własną prośbę uwolniony od tego obowiązku.

D. 12 sierpnia, znajdujący się przy twierdzy sankt-petersburskiej dozorca *aleksiejewskiego* rawelinn, radca kollegialny, *Lilienanker*, najłaskawiey podniesiony do 5tej klasy.

D. 15 sierpnia, na zaświadczenie N. CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDOROWNY, najłaskawiey mianowani: główny dozorca sanktpetersburskiego domu wychowania *Giec* i pomocnik inspektora szpitala golicyńskiego w Moskwie, sztablskarz *Dawydow*, radcami stanu; zarządzający Horenowskim majątkiem domu wychowania, gdzie są osiedleni wychowawcy tego domu, odstawni kapitan *Lode* i radcy honorowi: domu moskiewskiego szpitala chorych ubogich *Keller*, tudzież ekonom i buchalter publicznego szpitala golicyńskiego w Moskwie *Cinger*, assesorami kollegialnymi.

Radca honorowy *Rudniew*, w nagrodę 45tniey nienaganney służby, z której uwalnia się na własną prośbę, dla starości i słabości zdrowia, z najmłodszych względów naznaczoną ma pensyą dożywotnią po 340 rubli na rok.

D. 15 sierpnia, radca tajny, *Szczerbinin*, gubernator cywilny sanktpetersburski najłaskawiey przeznaczony do zasiadania w Rządzącym Senacie, i do naznaczenia nowego gubernatora, podawnemu zarządzać guberniją.

Radca honorowy, *Politkowski*, zostający w centralnym komitecie ministerium spraw wewnętrznych, w nagrodę prac podjętych w komitecie centralnym wspomnienia zruynowanych przez po-

wódz St. Petersburga, mianowany asesorem kolegiąlnym.

D. 20 sierpnia, leytnant Hrabia *Tolstoy*, uwolniony z floty w 1804 roku, a teraz zostający w służbie przy CESARSKIEJ akademii kunsztów, ze względu na zostawanie jego przez lat 20 w jednej randze i na przyniesienie dziełami jego zasługi w sztukach pięknych, najlaskawiej mianowany, bez przykładu dla drugich, radcą dworu.

D. 21 sierpnia, radca stanu, *Swinin*, pomocnik sekretarza stanu, wyniesiony na rzeczywistego radcę stanu.

— Dnia 22 sierpnia. —

Radca stanu *Pejker*, sprawujący obowiązki ober-prokurora w departamencie rozgraniczenia, mianowany ober-prokurorem.

Radca kolegiąlny *Niejetow*, architekt należący do etatu rządu pałacowego w Carskim-Siele, mianowany radcą stanu.

Radca kolegiąlny *Xiążę Dymitr Chilkow*, mianowany radcą stanu.

Radca kolegiąlny, *Skassi*, należący do ministerium stosunków zewnętrznych, mianowany radcą stanu.

Radca kolegiąlny, *Balsz*, należący do kolegium stosunków zewnętrznych mianowany radcą stanu.

Zostający w pocztamcie moskiewskim: radcy kolegiąlni: *Kluczarew*, *Odincow* i *Lenker* mianowani radcami stanu; radcy honorowi: *Parajew*, *Żarow*, *Rudin*, *Makarow*, *Minderer*, *Grozdow* i *Strojew*, podniesieni na asesorów kolegiąlnych.

Radca dworu, *Ilijn*, pomocnik rządcy kancelaryi J. C. W. Jenerała Feldceigmeistra, podniesiony do 6tej klasy.

Radca dworu Bazyli *Żukowski*, znajdujący się przy NASTĘPCY, WIELKIM XIĘCIU ALEXANDRZE NIKOLAJEWICZU, mianowany radcą kolegiąlnym.

Znający się przy komitecie sybirskim mianowani, radca dworu *Wieliczko*, radcą kolegiąlnym, radca honorowy *Rjepiński*, asesorem kolegiąlnym.

Kamerher dworu J. C. M. radca dworu Hrabia *Alexander Kuszelew Bezbordko*, podniesiony na radcę kolegiąlnego.

Były jenerał intendent 2go wojska, rangi 5tej klasy, *Zukowski*, przeznaczony do wewnętrznej administracji prowiantskiej ministerium wojskowego.

Kwatermistrz półku huzarów gwardyi, 7 klasy, *Tomitow*, podniesiony do 6tej klasy ze starszeństwem i przynajmniej do etatu komissoryatskiego.

Expedytor kapituły orderów rossyjskich radca honorowy *Pozniński*, i radca honorowy *Kiryłow*, sekretarz kantoru intencyi dworu, mianowani asesorami kolegiąlnymi ze starszeństwem.

Radcy honorowi *Kabanow* i *Podwysocki*, zostający w kancelaryi komitetu ministrów, mianowani asesorami kolegiąlnymi.

Zwracając uwagę na gorliwą i długą służbę tych urzędników, dla których ukazem z dnia 6 sierpnia 1809 roku, przecięte jest dalsze podnoszenie do rang, i pragnąc bez osłabienia mocy tego prawa, dać im dowód NASZEJ łaskawości na ymilościwiey rozkazujemy:

1) Podnieść z klasy 6tej do 8mej, czyli z radców honorowych na asesorów kolegiąlnych, urzędników, którzy znajdują się w obowiązkach 6mej klasy właściwych i wystużyli bez nagany do dnia dzisiejszego ustawami zakreślone lata.

2) Podnieść z klasy 6tej do 5tej czyli z radców kolegiąlnych na radców stanu tych urzędników, którzy są w obowiązkach, 5tej klasie właściwych i wystużyli do dnia dzisiejszego bez nagany lata ustawami zakreślone.

Rządzący Senat, zebrawszy o wszystkich tych urzędnikach wiadomości i przekonawszy się z opisów ich służby o terminie i nienagannosci ich służby, uczyni należyte rozporządzenie, zachowując razem w pamięci: 1) że ten jednorazowy wyjątek nie odменя mocy ukazu z dnia 6 sierpnia 1809 roku.

2) Nie łączyć do terażniejszego podniesienia urzę-

dników, zostających pod sądem i śledztwem, aż się oni zupełnie nie usprawiedliwią. 3) Starszeństwo tych wszystkich, którzy objęci zostaną w tém podniesieniu, liczyć od dnia dzisiejszego. 4) W dalszem ich podnoszeniu zachować się podług praw będących.

Po rozpatrzeniu przełożenia, od Najwyższego Sądu Kryminalnego NAM podanego, Ukazem 10 lipca roku terażniejszego, do tegoż Sądu wydanym, złagodiliśmy już przeznaczone dla przestępców Państwa kary. Z uczuć miłosierdzia pragnąc w tym dniu dla NAS i dla Rossyi uroczyście, więcej jeszcze złagodzić los tych przestępców, Rozkazujemy: osądzonego do robót ciężkich na całe życie: *Trubockiego*, *Obolenkiego*, *Borysowa 2go*, *Borysowa 1go*, *Horbaczewskiego*, *Spiridowa*, *Borjatyńskiego*, *Jakubowicza*, *Podžio* byłego podpółkownika, *Artamona Murawjewa*, *Wadkowskiego*, *Bezczastowa*, *Dawydowa*, *Juszniwskiego*, *Andrejewicza 2go*, *Puszczyna*, *Pestowa*, *Arbuzowa*, *Zawaliszyna*, *Powato - Szwejkowskiego*, *Panowa 2go*, *Suthofa*, *Szczepina - Rostowskiego*, *Diwowa*, *Nikodaja Bestużewa* i *Michała Bestużewa*, zostawić w robotach ciężkich przez lat dwadzieścia. Skazanych do robót ciężkich na lat dwadzieścia: *Macieja Murawjewa - Apostoła*, *Kiuchelbeka*, *Alexandra Bestużewa*, *Nicetę Murawjewa*, *Wolkońskiego*, *Jakuszkina*, *Tiutczewa*, *Gromnickiego*, *Kirejewa*, *Krjukowa 2go*, *Łunina*, *Swistunowa*, *Krjukowa 1go*, *Basargina*, *Mikowa*, *Annenkowa*, *Wolfa*, *Iwaszewa*, *Frotowa*, *Torsona*, *Steingela* i *Batenkowa*, zostawić w robotach ciężkich na lat piętnaście. Zesłanego do robót ciężkich na lat piętnaście, *Norowa*, zostawić w robotach ciężkich przez lat dziesięć. Osadzonych do robót ciężkich na lat dwanaście: *Muchanowa*, *Fon-Wizina*, *Podžio* byłego sztabs-kapitana, *Falenbergera*, *Iwanowa*, *Mozganá*, *Kornitowicza*, *Lorera*, *Awramowa*, *Bobriszczewa - Puszkina 2go*, *Szinkowa*, *Alexandra Murawjewa*, *Bielajewa 1go*, *Bielajewa 2go*, *Naryszkina* i *Odojewskiego*, zostawić w robotach ciężkich przez lat osm. Skazanych do robót ciężkich na lat dziesięć: *Hlebowu* i *Ruzcna*, zostawić w robotach ciężkich lat sześć. Skazanych do robót ciężkich na lat osm, *Repina* i *Kiuchelbeka* byłego leytananta, zostawić w robotach ciężkich na lat pięć. Skazanego do robót ciężkich na lat pięć *Lublińskiego* zostawić w ciężkich robotach przez lat trzy. Osadzonych do ciężkich robót na dwa lata: *Licharewa*, *Entalcowa*, *Lisowskiego*, *Tyzenhauzena*, *Kriwcowa*, *Tolstowa*, *Czernyszewa*, *Jana Awramowa*, *Zahoreckiego*, *Peliwanowa*, *Czerkasowa*, *Wyhodowskiego* i *Briggená*, zostawić w robotach ciężkich na rok jeden. Po upłynieniu zaś tego terminu, oznaczonego niniejszym ukazem, na przebywanie wyżej pomienionych przestępców w robotach ciężkich, obrócić wszystkich na zaludnienie w Syberyi. Zesłanych zaś do Syberyi na zaludnienie bez oznaczenia czasu: *Andrejew 2go*, *Wedeniapina 1go*, *Krasnokutskiego*, *Czyżowa*, *Golicyna*, *Nazimowa*, *Bobriszczewa - Puszkina 1go*, *Zaikina*, *Eurmana*, *Szachowskiego*, *Fochta*, *Mozgalewskiego*, *Szachirewa* i *Wranicznego*, zostawić na osiedleniu przez lat dwadzieścia.

Dnia 23 sierpnia, radca honorowy, *Turczaninow*, naczelnik oddziału irkuckiego ogólnego rządu gubernialnego, mianowany asesorem kolegiąlnym.

(Journal de St. Petersburg.)

Przez Ukaz pod d. 22 sierpnia wydany do kantoru Dworu, NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować Damami honorowemi NN. CESARZOWYCH, Panie: *Elżbietę Hlebową*, wdowę po Jenerale piechoty; *Xiężnę Natalią Kurakinową*, małżonkę rzeczywistego radcy tajnego; *Xiężnę Katarzynę Dothorukową*, wdowę po rzeczywistym radcy tajnym; *Hrabinią Maryą Koczubejową*, małżonkę rzeczywistego radcy tajnego; *Natalią Pleszczajewą*, wdowę po rzeczywistym radcy tajnym; *Xiężnę Tatianę Golicynową*, żonę Wojennego Jenerała-Gubernatora Moskiewskiego; i *Hrabinią Maryą Tolstową*, żonę Jenerała piechoty.

Przez inny Ukaz teyże daty, Panny Alexandra *Diwowna* i Katarzyna *Watujewna*, Panny honorowe NN. CESARZOWYCH, mianowane zostały Kamer-Freylinami.

Pannami honorowemi NN. CESARZOWYCH mianowane zostały, Xiężniczka Natalia *Golicynówna*, córka JO. X. Wojennego Jenerał-Gubernatora Moskiewskiego; Hrabianka Anna *Totstowna*, córka Jenerała piechoty; Hrabianka Zofija *Stackelberg*, córka Rzeczywistego Radcy tajnego; Xiężniczka Katarzyna *Dothorukowna*, Anastazy *Sołtykowna*; Xiężniczka *Nadjeżdza Dołgorukowna*; Elżbieta *Polańska*; Hrabianka *Zolia Laval*; Zofia *Grybojedowna*, Anna *Kotogriwowna*, Xiężniczka *Zofia Uru-sowna*; Xiężniczka *Anna Bagrationowna*; Alexandra *Paszowna*; Hrabianka Natalia *Czerniszewowna*; Xiężniczka *Elżbieta Wiazemka*; Hrabianka Natalia *Sotohubowna* i Panny *Marya Kożinówna* i Katarzyna *Gresserówna*, siostrzenica Jenerała piechoty Xięcia *Wołkońskiego*.

Przez reskrypt datowany w Moskwie pod d. 22 sierpnia, N. CESARZOWA MATKA raczyła przyjąć Panią *Agrypinę Zakrewską* do Dam orderu s. Katarzyny mnieyszego Krzyża, i przesłać jej na to znaki.

Akerman, dnia 17 sierpnia.

(Journal de St. Petersburg.)

O pięć wiorst od miasta znajduje się źródło tym bardziej zasługujące na uwagę, iż zdaje się rozlewać dokoła chłód i bydź przyczyną zieloności, gdy tymczasem cała przestrzeń otaczających ją gruntów, jest spiekła i piaskiem okryta. Miejsce to stało się teraz jedynym celem przechadzek pełnomocników ottomańskich, czasem samych, a najczęściej w licznym orszaku. Zdaje się, iż znajdują w tém miejscu przypomnienie pięknych wieczorów Lewantu.

Od kilku dni kompania wołtyżerów pod dyrekcją *P. Clabati* przybyła do naszego miasta. *Hadi* i *Ibrahim Effendi* znajdowali się kilkakrotnie na tém widowisku, i zdawali się bydź zadowoleni. Z tey okoliczności, miejsca przeznaczone dla PP. Negocjatorów ottomańskich, są obok miejsc zastawionych dla PP. Pełnomocników Rossyjskich. Roznoszą tu napoje chłodzące, a pełnomocnicy tureccy, palą tytuń przez cały czas widowiska. Lulki podają im czybukczyowie z całym przepychem i wytwornością zwyczajów azjatyckich. Nic bardziej nie uderza, jak ów widok mieszaniny strojów i zbliżenie odmiennych zwyczajów, których różnica zdaje się niknąć na tey zabawie, przez samą tylko uciechę niejako utworzonej.

KROLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa d. 22 września.

(z Gazety Warszawskiej.)

Postanowieniem wydanem w Moskwie dnia 1 września (20 sierpnia) raczył N. PAN mianować *JX. Jana Marcellego Gutkowskiego*, Archidyakona Kapituły Metropolitalney Warszawskiej, Biskupem dyecezyi Podlaskiej.

Jeden z rodaków naszych wynalazł *poprawę zegarów astronomicznych*, która osiągnięta została naprzód przez zmniejszenie do najmniejszej ilości *tarcia*; powtóre przez całkowite usunięcie koniecznego dotąd na niektórych punktach w zegarach smarowania. Wynalazek ten został wykonany w modelu przy końcu 1824 roku, a w roku 1825 urzędownie z największą ścisłością aprobowany i uznany.

Szybkobiegacz *Hieronim Pawłowski* pierwszy raz d. 18 b. m. odbył kurs publicznie. Lubo biegł ciągle, tak, że konni jeźdcy dający za nim, musieli galopować; jednak czas 35 minut był za nadto krótki; nasz szybkobiegacz spóźnił się o jedną minutę; więcej zatem dokazał, niż *Göhrig*.

Dnia 26 z. m. w *Paryżu* w konserwatorium Królewskim sztuk i przemysłu, przy rozdawaniu nagród uczniom celującym, otrzymał pierwszą nagrodę 17stoletni *Warszawianin*, *JP. Rafał Eysenbaum*, biorący nauki we wspomnioney stolicy Francyi.

JW. Maxymilian Hrabia Fredro b. jenerał woysk Pol., wraz ze swą małżonką, przybył ze *Lwowa* do *Warszawy*.

Kalisz dnia 8 września.

Panna Antonina Palczewska i *JPP. Morice* i *Grekowski*, tancerze teatru narodowego, wracając z *Paryża* do *Warszawy*, dali nam się widzieć na tuteyszey scenie. Odtanńczyli pantomimiczne *pas de deux* i wielkie greckie *pas de trois*. Naprawdę byśmy tu umieszczali pochwały talentu tych tancerzy. Rzęsiste i powtarzane oklaski, licznie bo aż do natłoku, zgromadzoney publiczności, tudzież powszechnie życzenia, aby ci tancerze widzieć nam się tutaj jeszcze pozwolili, są najlepszym jego dowodem.

WOLNE MIASTO KRAKOW.

Krakow d. 15 września.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dnia 11 b. m. obchodzono tu rocznicę oddania rządowi naszemu ustawy konstytucyjney z uroczystością przedmiotowi odpowiadającą.

W dniu 2 b. m. odbyło się w Kościele katedralnym tuteyszym żałobne nabożeństwo za duszę s. p. *JO. Józefa Xięcia Zajączka*, Namiestnika Królewskiego w Królestwie Polskim, ze wszelką okazałością, należącą się czci i zasługom Dostojnego Naczelnika rządu. Mszą wielką celebrował *JW. JX. Zglenicki*, Biskup *Gortyński*, Suffragan i Archidyakon *Krakowski*, po której *JW. JX. Tadeusz Hrabia Eubieński*, Prałat Nadworny *Oyca S. Audytor sądów Biskupich*, miał wymowną pogrzebową mowę.

FRANCYA.

Paryż d. 2 września.

(z Gazety Warszawskiej.)

Kontr-Admirał *de Rigny*, dowódca eskadry naszej w *Lewancie*, przesłał ze *Smyrny* rapport Ministrowi morskiemu, obeymujący szczegóły ochrony wyspy *Tino* od spustoszenia przez okręty Greckie. Skarży się oraz *Pan de Rigny* na Dzienniki *Francuzkie*, które zawsze piszą o *Kapitanach okrętowych Francuzkich*, będących w służbie *Baszy Egipskiego*. Zapewnia uroczyście, iż nawet żaden okręt kupiecki nie podjął się dowozić potrzeb wojennych dla *Turków*, i że dotąd 4 tylko okręty *Francuzkie* popłynęły do *Moriei* z potrzebami wojennymi i ludźmi dla *Greków*. Gniewa go to tém bardziej, iż korsarze *Greccy* nie przestają napastować okrętów pod banderą *Francuzką*.

Odebrane tu listy z *Napoli di Romania* donoszą, iż floty *Grecka* i *Turecka* stoją naprzeciw siebie, przy *Samos*.

Od d. 9 do 22 z. m. tuteysze towarzystwo Przyjaciół *Greckich* otrzymało 45,928 franków, jako to: 10,000 franków przysłano z *Wrocławia* (szósty raz); 4000 franków z *Monasteru*; 6000 fr. z *Lubeki*; 10,000 fr. ze *Sztokolmu* (drugi raz); 1104 fr. z *Mühlheim* i t. d.

Wdowa po *Jenerale Foy*, wywdzięczając się malarzowi nadwornemu, *Panu Gerard*, za zrobienie wizerunku jej męża, przysłała mu w podarunku z biblioteki zmarłego historiją *Sztuartów* sławnego *Foxa*, z własnoręcznymi notami autora. Oprawa tey książki ma bydź mistrzowskim dziełem.

— Dnia 4 września. —

(z teyże gazety.)

Posłowie zagraniczni, *Nuncjusz Papiezki*, *Ministrowie*, *Marszałkowie*, *Parowie* i *Deputowani*, złożyli wczoray *Królowi Jmci* hołd uszanowania w *St. Cloud*. Przewodniczył potém *Monarcha* w *Radzie Ministrów*, na której się także *Delfin* znajdował.

Tuteyszy *Monitor* zawiera następujący artykuł z *Mexyku* pod d. 28 maja: — „Rząd *Mexykański*, powodowany życzeniem zostawać z *Dworem Rzymskim* w dobrém porozumieniu, postanowił wysłać do *Rzymu* Posła, aby trwała zgoda między obudwoma Państwami do skutku przy-

wiódł. Ustanowione oraz będą dwie Kommissyje, zby ułożyć dostateczną instrukcyję, od której ten Poseł nie ma odstąpić. Rapport tey Kommissyi do Senatu wniósł następujące przepisy: 1) Religija Rzeczypospolitey jest Katolicko-Rzymsko-Apostolska. Naród opiekuje się nią przez swoje ustawy, i nie dozwala wykonywania inney. 2) Rząd Meksykański użyje wszelkich środków, aby utrzymać i ustalić węzły jedności z Biskupem Rzymskim, którego za głowę całego Kościoła uznaje. 3) Rzeczypospolita, względnie nauki wiary poddaje się Soborom ekumenicznym; lecz wolno jej jest uchwałę tych Soborów, co się tyczy karności kościelney, przyjąć lub nie. 4) Kongres jeneralny Meksykański ma wyłączną moc urządzić wykonywanie prawa prezenty w całym kraju Zjednoczonych Stanów Meksyku. 5) Równie ten Kongres zastrzeżę sobie prawo ustalić i urządzić dochody Kościoła. 6) Arcy-Biskup Meksykański tworzy, łączy, rozdziela, słowem, organizuje pojedyncze dycezyje Biskupie, stosownie do ustanowionych przez Kongres jeneralny cywilnych granic. 7) Ten sam Arcy Biskup, lub w niedostatku jego, najstarszy Biskup kraju, potwierdza wybór Sufraganów. Ci, ze swej strony stwierdzają wybór Arcy-Biskupa. W obudwóch przypadkach ma być o tém Papiież zawiadomiony. 8) Wszystkie sprawy kościelne, stosownie do rozkazów przez kościelne prawa i ustawy krajowe przepisanych, ostatecznie kończyć się będą w Rzeczypospolitey. 9) Czudziemcy w Rzeczypospolitey nie mogą żadnego poruczonego onym przez mandat aktu, kościelnego sądownictwa wykonywać. 10) Zakony pći obojey zachowywać będą ścisłe reguły swoich zakonów, jak dalece nie sprzeciwiają się ustawom Rzeczypospolitey i ustawom kanonicznym. We wszystkich owych przypadkach, w których dawniey udawały się do zagranicznej Władzy, podlegać będą Arcy-Biskupom. 11) Arcy-Biskup ma moc (którey także Biskupom udzielić może), przystąpić do sekularyzacyi tych klasztorów pći obojey, które tego żądać będą. 12) Papiież ma być przoszony o zwołanie powszechnego Soboru. 13) Rzeczypospolita posyłać będzie Papiieżowi rocznie 100,000 pezos (500,000 franków), jako dobrowolną ofiarę na opędzenie wydatków Stolicy Świętey. 14) Mają być z innemi Rzeczamispolitemi Amerykańskimi rozpoczęte układy, dla porozumienia się względem środków tyczących się spraw Kościoła, aby o ile być może jak najprędzey przełożyć można Jego Świątobliwości plan jednostajny. 15) Rząd Meksykański, co się dotyczy Artykułów, względem którychby nie można osiągnąć żadney jednostajności, osobne wyda rozporządzenia.“

— Dnia 5 —

Dwie wsie w Departamencie *Pas de Calais* stoczyły z sobą bitwę. Przyczyną jej była sprzedaż dóbr zmarłego *Montmorency* jednemu z byłych Adjutantów *Bonapartego*. Chłopi uzbrojeni wystawili na polu szubienicę i przysięgli powiesić każdego, kto by objąć chciał nowe wsi posiadanie. Kilku ludzi zginęło; dokładniejsze szczegóły tego wypadku nie są jeszcze wiadome.

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 21 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Niejaki *Padilla*, officer biorący połowę płacy, zaciągał jeźdźców do oddziału konstytucjonistów, kupił już był za gotowiznę wiele koni, gdy go przytrzymało. Znaleziono przy nim papiery miały skompromitować wiele znakomych osób.

Sąd kryminalny w *Sevilli* wydał już wyrok ostateczny na członków byłych Stanów, którzy dnia 10 czerwca 1823 za złożeniem Króla z tronu głosowali. 65 Deputowanych skazał na śmierć i utratę majątku. Minister sprawiedliwości kazał śledzić ukaranych i ich kapitały, a surowo zagroził tym, którzyby osoby ich lub majątki przechowywali.

— Dnia 25 sierpnia. —
(z teyże gazety.)

Królestwo Ichmość przybyli d. 11 b. m. do *St. Ildefonse*.

Z powodu odkrytego spisku niejakiego *Padilla*, uwięziono kilku officerów gwardyi. Słychać, iż zachwalec ten namówił już blisko 1500 żołnierzy gwardyi Królewskiej i 500 innych ludzi, a jeden ze spiskowych, aresztowany z inney przyczyny, wyawił wszystko podczas badania. Oprócz *Padilla*, znajduje się 29 współników jego w więzieniu.

Od niejakiego czasu mówią tu głośno o przywróceniu Inkwizycyi.

W obwieszczeniu policyyném, wydaném na początku b. m. w prowincyi Walencyi, wyrażono, iż gdy połączone uśiłowania wojska liniowego i ochotników Rojalistowskich, nie zdołały dotąd zniszczyć bandy rozbójników, snujący się w okolicach *Alcira* i *Xativa*, przeto obiecuje się 2000 realów nagrody temu, kto by wydał herszta jej zwanego *el Gato*, a 500 realów temu, kto by przystawił jednego ze współników jego.

— Dnia 25 sierpnia. —

(z Monitora Warszawskiego.)

Król Pan nasz raczył przesać swojemu pierwszemu Sekretarzowi stanu, Prezesowi Rady ministrów, następujący edykt:

„Ogłoszenie systematu rządu reprezentacyjnego w Portugalii, mogło być naruszyć spokojność publiczną w sąsiednim kraiu, w kraiu takim, który, ledwie-co wynurzony z zamieszek, nie ożywiałyby się jeszcze nayszlachetniejszą i nacyzystszą godnością. Ale w Hiszpanii, tylko mała liczba osób, może w cieniach, śmie rościć nadzieje odmiany dawnego rządu; opinia bowiem publiczna objawiła się już w takim sposobie, że wszystkim jest znana. Ten nowy dowód wierności mych ludów, zniewala mię oświadczyć im moje uczucia, których jedynym przedmiotem jest zachowanie ich religii, ich ustaw: te zawsze dodawały blasku Hiszpanii; bez nich Hiszpania musiałaby zostać łupem demokracji i bezrządu, jak nas już o tém i doświadczenie przekonało.

„Niech jakiegokolwiek będą stan i instytucye obcych nam krajów, my będziemy się rządzić naszymi; a ja, jako oyciec mych ludów, wysłucham raczej pokornego głosu niezmierny większości wiernych i użytecznych oyczyźnie synów, niż zachwałych wrzasków nieliczney a niepowsięgnięney tłuszczy, co może pragnie odnowić zdarzenia, których nie chcę wspominać.

„Ogłosiwszy na d. 19 kwietnia r. z. moje postanowienie królewskie, w którym, z przekonania, że nasze stare prawodawstwo nayłatwiej potrafi zachować nam czystość świętey wiary i wzajemnych praw oycowskiej władzy i dziecinnego poddaństwa, praw naywłaściwszych obyczajom, zwyczajom i wychowaniu Hiszpanów. Osądziłem za rzecz słuszną oświadczyć, że nigdy nie wprowadzę naymańszey zmiany w prawym kształcie mojego rządu, że nie dozwolę wprowadzenia izb lub innych instytucy jakiegokolwiek nazwiska; pozostaje mi zapewnić wszystkich mieszkańców w krajach mojemu panowaniu podległych, że godnie odpowiem ich prawości, strzegąc wykonania ustaw karzących tych tylko, którzy je łamią, czuwając cych zaś nad tymi, którzy je dochowują; że pragnąc widzieć wszystkich Hiszpanów zjednoczonych sercem, życzeniami i zdaniem, poniosę moją opiekę każdemu posłusznemu prawom. Okażę się nieugiętym dla wszystkich, którzyby swojej oyczyźnie prawa chcieli nadawać.

„Umysliłem przeto aby wyż wzmiankowane postanowienie zostało nanowo ogłoszone władzom trybunałom i urzędnikom publicznym; i zalecając wszystkim urzędom bezstronną i ścisłą sprawiedliwość, która jest naysławniejszą rękocymszą szczęścia narodów, i naygodniejszém wynagrodzeniem ich wierności.

„Wszyscy mają niniejsze postanowienie wyrozumieć, i przedsięwziąć co należy do jego ogłoszenia i wykonania.“

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N 111.

Wilno dnia 15 Września o. s. 1826 Roku.

Podpisano ręką Króla Jmci, w pałacu d. 15 sierpnia 1826 r.

Kontrasygnował Xiążę Infantado.

W dzień ogłoszenia, przez urzędową gazetę, powyższego aktu, Xiążę Infantado przedstawił na rękę Królowi Jmci swoją dymissyą. Król odebrał ją, nie oświadczywszy czy przyjmuje ją lub nie; lecz w wieczór rozkazał wezwać ministra morską P. Salazar, i podyktował mu co następuje:

„Zezwoliwszy na prośbę Xięcia Infantado o uwolnienie go od obowiązków mojego Sekretarza stanu, a będąc zupełnie zadowolonym gorliwością z jaką mi służył, mianowałem na tymczasowe jego zastępstwo Radcę stanu D. Manuela Gonzalez Salomon. Postanowienie to ma być wyrozumiane i t. d. A. D. Ludwik de Salazar.

PRUSSY.

Berlin d. 6 września.

(z Gazety Warszawskiej.)

Monarcha nasz odprawiwszy dnia 1 i 2 b. m. przegląd 190 korpusu wojska w Królewcu, nazajutrz po nabożeństwie w tamecznym kościele zamkowym, wyjechał przez Malborg do Stargardu w Pomeranii, dla odprawienia przeglądu 290 korpusu.

ANGLIA.

London dnia 2 września.

(z Gazety Warszawskiej.)

Onegdaj były pokoje u Króla Jmci w zamku Windsor; Pan Gallatin, nowy poseł Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki, miał pierwsze posłuchanie u Monarchy.

Niedawno odprawiła się w wydziale spraw zagranicznych rada gabinetowa, która trwała od godziny 3ciej do 6tej po południu, i na której znajdowali się: Lord Kanclerz, Xiążę Wellington, Hrabia Liverpool, Panowie Peel, Canning, Robinson, Wynn, Huskisson i t. d.

Dnia 17 czerwca dało się uczuć dwukrotnie mocne trzęsienie ziemi w Bagota. Wiele domów w tém mieście, a zwłaszcza kościołów, zostało uszkodzonych, a mieszkańcy schronili się w pole za miasto, gdzie pod namiotami mieszkają.

— Dnia 3 września. —
(z teyże gazety.)

Gazeta Morning Chronicle pisze: „Podróż Pana Canning do Paryża dla odwiedzenia Lorda Granville, przyjaciela swego, została odłożoną, jeśli nie zupełnie zaniechaną. Smutny stan północnych prowincy naszych zatrzyma Pana Canning w Londynie, lub w okolicach tey stolicy.“

Dowiadujemy się, iż oddawna posłane z Anglii działa przeznaczone dla Grecyi, przybyły szczęśliwie na miejsce.

Słychać, iż Xiążę Wellington uda się w szczególném zleceniu do Madrytu.

Stan rzeczy w Irlandyi zaczyna być nader zatrważającym. Lud w Cashel publicznie oświadczył, iż jeśli nie otrzyma wsparcia, gwałtem zabierać będzie żywność. W Coher pospólstwo napadło na dom pewnego szlachcica, który zgłodniałym ludziom kazał dać chleba, a przez to ich ułagodził. Jakiż będzie los tych nieszczęśliwych, gdy zima nastąpi?

Donoszą z Kalkutty, iż Jenerał Campbell i Kommissarz Robertson przybyli tam na statku parowym *Entreprise*. Przywieziono tam już 500,000 funtów szterl: (20 milionów zł: Pol.), które Birmani zapłacili. Wypłata drugiej podobney ilości miała nastąpić d. 4 czerwca.

— Dnia 5. —

Tutejsza Gazeta Times czyni nadzieję, iż na przyszłym posiedzeniu Parlamentu podany będzie

wniosek, aby wszelkie gatunki zboża, a w szczególności pszenicę, za opłatą cła po 12 lub 15 szyllingów od kwarteru (półtrzecia korca miary Polskiej) wolno było wprowadzać z zagranicy do portów Angielskich.

Rachują, iż przeszło 20 milionów kwarterów owsa wychodzi na potrzebę krajową w Anglii. Przypuściwszy więc, iż przez nieurodzay zbiór owsa zmniejszył się 5tą częścią, potrzebowanoby dowozu z za granicy 4 miliony kwarterów.

Lord Cochrane znajdował się jeszcze d. 11 lipca z swoim długim statkiem parowym w Cagliari.

Ze wszystkich jarmarków na świecie, jest bez wątpienia jarmark w Portobello, w Kolumbii, największy; jest to główny skład handlu Europy i Ameryki. Trwa on dni 30. Zjazd jest tak wielki, że za naiem jednego pokoju płać po 1000 dolarów; a większe pomieszkania po 3 do 4000 dolarów. Sztaby złota i srebra leżą tam kupami po ulicach, po groblach i na rynku; każdemu wolno przypatrywać się mnóstwu złota, drogich kamieni i innych towarów; a jednak nie słychać o kradzieży. W czasie, kiedy nie ma zjazdu, panuje głęboka cichość.

3. Sąd Taxatorsko Exdywizorski w mieście powiatowym Telszech złożony, po spełnioney rezolucyi i po zapisaney amissyi na niejawiących swoje stosunki do funduszu JP. Franciszka Sokołowskiego, dekretami 9 juli i 25 augusta niniejszego roku zapadłemi, przez publiczną aukcyą sposobem licytacyi, po niedopełnieniu warunków pierwszego wyroku, domowstwa na placu po rochitańskim JP. Sokołowskiego w miasteczku Wornjach exystującego, wyprzedać postanowił, życzący rzeczzone domowstwo nabyć, raczą w dniach 4, 5 i 6 miesiąca 8bra 1826 r. do miasta Telsz przybyć i w obecności Sądu lokatorskiego zalicytować, od jakiego obrzędu żydzi wyłączają się, z powodu wybywającego się domowstwa leżącego blisko kościoła Katedralnego Wornienskiego. Dat 1826 augusta 25 dnia.

Józef Danilłowicz Sędz. Ziem. Tel. Exdyw.

Antoni Samowicz Ziem. Tel. Sędz. i Exdyw.

Jan Płatnić Sędzia Grodz. Telsz. i Exdyw.

Stanisław Mackiewicz Regent Dekr. Ziem.

Ptu Telsz. i Exdywizorski.

2. Niżej podpisana nabyła dom murowany z różnemi przybudowaniami drewnianemi i placem w mieście Wilnie na przedmieściu Snipiskim ulicy kalwaryjskiej pod N. 1080 sytuowany, u Jana oycy, Piotra Chorążego Białostockiego pierszego Półku i Leonarda synow Syrowiczow, a za tym jeśliby kto mógł mieć jakie pieniężne pretensye ku wspomnionym WW. Syrowiczom; upraszam i awizuję, aby wciągu do daty 23 aprila 1827 r. dla odebrania swey należności z dowodami do mnie, niżej podpisaney zgłosili się.

Wileńskiego Kommissariat. Komissioner. 9 klasy Barbara Skłabowska.

Dozwolono drukować dnia 31 sierpnia 1826 roku. Cenzor Ignacy Reszka.

Poprawa omyłki.

W Nrze 110, na stroniey 5ciey, w pierwszej kolumnie, w wierszu siedmnastym od dołu zamiast *nięciata*, poprawić *czota*.

Pozwolono drukować: Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radea Stanu i Kawaler,

w Drukarni Redakcyi.

1 Mikołaj Pomarnacki b. Sędzia, Stanisław Drzewicki b. Pisarz Ziemscy i Romuald Chrzczonowicz Sędzia Grodzki, w niebytności zaś tych Mateusz Romanowicz Ziemski, Karol Koziell Grodzki Sędziowie i Stanisław Marcinkiewicz Pisarz Grodzki Urzędnicy Ptu Wileńskiego.

Oznajmujemy tym naszym urzędowym obwieszczeniem zjazdowym listem W. JX. Xaweremu Lackiemu, Janowi Dragattowi, Piotrowi Kobylńskiemu albo jego successorom, Stanisławowi i Piotrowi Buynickim, Józefowi Wrzorskowi, Józefowi Jurkiewiczowi i dalszym oraz wszystkim pretensorom i debitorom do funduszu Jana Dragatta pod konkurs idącego zbiegającym się i przynależnym: iż w roku 1826 julii 28 dnia dekretem Ziemskim Wilen. skutkiem uprzednich wyroków, determinując kontynuacją Exdywizyi masy Jana Dragatta, zjazd ad fundum dworku w mieście Wilnie pod Nrem 736 po Konozowskiego dzień 16 augusta terażn. roku przeznaczony został. Gdy w tem terminie z nas wyżej wyrażonych Urzędników dla zatrudnień i różnych zwierzchniczych poleceń komplet sądowy zebrać się i zjechać nie mógł, zatem niniejszym urzędowym obwieszczeniem wszystkie interessowane strony zawiadamiamy, iż od daty podania niniejszego obwieszczenia za niedziel cztery z pomiędzy nas Urzędników w komplecie trzech niezawodnie ad fundum wzmienionego dworku niegdys Konozowskiego w Wilnie leżącego zjedziemy i takowe Sądownictwo kontynuować i ocześcić konkludować będziemy; do którego izby interessowane strony ze wszelką gotowością przystępowały, ostrzegamy.

Roku 1826 miesiąca 7bra 7go dnia Woźny niżej wyrażony świadczą iż kopie tego obwieszczenia od Urzędników wyżej wyrażonych, W W Xaweremu Xiędzu Lackiemu, Janowi Dragattowi, Józefowi Wrzorskowi oczewisto w ręce w Mieście Wilnie, Piotrowi Kobylńskiemu i jego successorom, Stanisławowi i Piotrowi Buynickim, Józefowi Jurkiewiczowi i dalszym wszystkim pretensorom i debitorom do masy pod konkurs idący należnym, jako niewiadomo o ich mieszkaniu do drzwi Sądowych przybiłem i popodawałem, oraz o niezawodnym zjeździe Sądowym za niedziel cztery od daty podania niniejszego obwieszczenia zawiadomiłem.

Józef Staszkiwicz Woźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1826 miesiąca septembra 7 dnia przed Aktami grodzkimi powiatu Wileńskiego obecnie stanąwszy Woźny w górze wyrażony Rellacją niniejszego obwieszczenia urzędowie zeznał.

Przyjąłem Regent Onufry Horodeński.

1 Niżej podpisany podaję do powszechny wiadomości. Stosownie do planu 3tej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego w § 10, kolektorowie losy niesprzedane lub nieodmienione powinni w takim czasie do Dyrekcyi loteryi odesłać, aby u niej nayoźniej na dni 3 przed ciągnięciem każdej Klasy znajdowały się. Poźniej bowiem nadesłane na rachunek tego zostaną, na kogo zapisanemi były, w czym żadne usprawiedliwienie przyjęte nie będzie; dla uniknienia zaś nieprzyjemności winni są kolektorowie wyraźnie na kopercie zapisać dzień oddania w Expedycyi na pocztę. Z tego powodu ostrzegam każdego grającego w niniejszą loteryą, aby do dnia 19 tegoż miesiąca były wykupione bilety do 3ciej klasy czy to od żydów mających z moim podpi-

sem; lub też ode mnie samego wzięte. Ci którzy się opóźnią, przypiszą sami sobie utratę prawa do tej loteryi: niewykupione bowiem odeszły nazad do Dyrekcyi, w czym ostrzegając podpisuję się. Jakób Lichtenstein.

1 Niżej podpisany mając od dnia 29 terażniejszego września to jest: od terminu ś. Michała postąpiony w trzyletnią arendowną posesją dóm 10. Xięcia Jenerał Majora i Kawalera Pzyny pod N. 119 przy murach św. Michałskich położony; zawiadamia iż w onym są mieszkania do najęcia jak dla ciągle przebywających w mieście, tak też i przyjezdnych, z zapewnieniem, że lokatorowie i przyjezdni nadyą dogodność jak w samych lokacyach, tak i w pomierney cenie.

Teofil Kwiatkowski Radca Honorowy.

3 Minskiey Gubernii Bobruyska Mieyska Kommissya, w skutek Ukazu Minskiego Gubernskiego Rządu dnia 10 julii terażniejszego 1826 roku za N. 18788 dattowanego, ogłasza, że przywilejowane w Mieście Bobruysku Jarmarki, pierwszy na Pokrowy od 1 do 14 8bra, drugi na Trzy Króle od 6 do 20 Januaryi, trzeci na S. Mikołaj od 9 do 23 maja, od daty niniejszey, po zatwierdzeniu Gubernskiej Zwierzchności, wznowiają swe exystencye, i kaźden z nich trwać będzie jak wyżej powiedziano po dwa tygodnie. Raczy przeto szanowne kupiectwo i handlowe osoby przybywać do Bobruyska na pomienione Jarmarki, gdzie Kommissya Mieyska Bobruyska wspólnie z kupiectwem tuteyszym obowiązują się dolożyć starania o dostarczeniu kram i mieysc na składy za naysłabszą cenę i dla mieszkaniakwarter. Przy tem zawiadamia JPP. Kupcow i handlujące osoby, że oprócz przewidujacey się pomiędzy swym kupiectwem znaczney handlowey operacyi, dosyć nie mała liczba woysk tu exystujących a osobliwie letnią porą więcey dwudziestu tysięcy bawiących, niezawodnie deklarować może kupcom piękny zbył towarow i dalszych przedmiotow, a ten pomnożyć i zasilić handle. M. Bobruysk augusta 24 dnia 1826 roku.

3 Sąd Taxatorsko Exdywizorski na rozdział dóbr Mołowid w Powiecie Slonimskim położonych do zeszłego Józefa Kollezskiego Assessora, i żyjącego Michała Tytularnego Sowietnika Kiersnowskich, należnych, Dekretem Remissyiny Sąd Ziemskiego Slonimskiego na dniu 19 miesiąca 8bra roku 1825 zaferowanym, przeznaczony, po spełnioney już Komportacyi i wymiarze Geometrycznym dóbr, w stosunek wydanego obwieszczenia pod dniem 28 miesiąca augusta terażniejszego roku, dla ostatecznego ukończenia dzieła na dniu 24 miesiąca 7bra terażniejszego roku w zupełnym komplecie w Majątku Mołowidach znajdować się będzie, i o tym wszystkich pretensorow i kredytorow przez trzykrotną Awizacyą Kuryera Litewskiego zawiadamiając, tychże pretensorow do stanności pod karą rozciągnięcia Amissy wzywa. Datt 1826 roku miesiąca 7bra 2 dnia.

Ignacy Ragoza Sędzia Ziemi Slonimski i Exdywizor.

2 Wyjeżdża za Granicę do Prus do Miasta Memla Wikaryusz Meyszagolski Xiądz Wincenty Borkiewicz, na miesiąc pięć, w interesach familiynych.